

Коломойцева Яна
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка
(науковий керівник –Р. Винничук)
(м. Полтава)

РОЗВИТОК СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ СФЕРИ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ ПЕРШОЇ ЧВЕРТІ ХХІ СТОЛІТТЯ

Установи культури відіграють важливу роль у формуванні та розвитку соціокультурного простору кожного регіону. Вони є не лише центрами збереження культурної спадщини, але й активними учасниками процесів соціальної інтеграції та розвитку громад. У кінці ХХ – на початку ХХІ століття значення цих установ зростало на тлі глобальних і національних змін, зокрема процесів демократизації, децентралізації, глобалізації та розвитку інформаційних технологій.

Музеї, архіви та інші схожі установи відіграють ключову роль у збереженні історичної пам'яті та культурної спадщини регіону. Вони забезпечують доступ до матеріальних та нематеріальних культурних цінностей, зберігаючи артефакти, документи та інші свідчення минулого. Це сприяє формуванню колективної ідентичності та підтриманню історичної самосвідомості населення [21].

Установи культури активно працюють над збереженням та популяризацією історичних подій, особистостей та культурних традицій регіону. Це дозволяє місцевим мешканцям краще розуміти своє коріння та ідентичність.

Музеї та архіви є важливими освітніми майданчиками, де нові покоління можуть знайомитися з історією та культурою свого регіону. Це сприяє створенню зв'язку між поколіннями та передачі культурних цінностей.

Бібліотеки також є важливими установами культури, які забезпечують доступ до знань і інформації. Вони не лише виконують функцію збереження творів літератури й науки, але й сприяють розвитку освіти та саморозвитку населення.

Бібліотеки проводять різноманітні заходи, такі як літературні вечори, зустрічі з письменниками, виставки книг, які сприяють популяризації літературної спадщини серед населення.

У сучасних умовах бібліотеки також пропонують доступ до електронних ресурсів та новітніх знань, що робить їх важливими центрами інформаційної підтримки.

Театри, культурні центри, будинки культури та інші подібні установи відіграють важливу роль у формуванні соціальної згуртованості та інтеграції

громади. Вони створюють умови для культурного обміну та взаємодії між різними верствами населення, сприяють соціальній інтеграції та формуванню спільних цінностей [22].

Установи культури організовують різноманітні культурні заходи (театральні вистави, концерти, фестивалі), де різні соціальні групи можуть взаємодіяти між собою, обмінюватися досвідом та культурними цінностями.

Культурні центри часто стають майданчиками для представників різних національних меншин, які можуть презентувати свою культуру та традиції. Це сприяє розвитку мультикультурності та взаєморозуміння в регіоні.

Установи культури часто виступають платформами для громадських ініціатив, що сприяють розвитку активності населення та зміцненню громадянського суспільства. Вони підтримують проекти, спрямовані на соціальну та культурну інтеграцію, організовують освітні програми, виставки, фестивалі, які залучають мешканців до активної участі в житті громади.

Молодь активно залучається до культурних проектів, що сприяє її соціалізації та розвитку лідерських якостей.

Через культурні заходи установи культури поширюють ідеї толерантності, взаємоповаги та громадянської відповідальності.

Дитячі школи мистецтв, музичні та художні студії відіграють важливу роль у розвитку творчого потенціалу молоді та дітей. Вони сприяють не лише розвитку мистецьких навичок, але й формуванню естетичної свідомості, критичного мислення та креативності.

Установи культури здійснюють підготовку молодих талантів, які в майбутньому можуть стати успішними художниками, музикантами, акторами чи іншими представниками творчих професій.

Заняття в художніх студіях, музичних школах та інших установах культури сприяють розвитку креативного мислення, що є важливим не лише для мистецтва, але й для інших сфер життя.

Установи культури також відіграють важливу роль у поширенні знань про історію, культуру та мистецтво. Вони організовують різноманітні освітні програми, лекції, майстер-класи, які сприяють підвищенню рівня культурної освіченості населення.

Багато установ культури пропонують програми для дітей, молоді, дорослих та людей похилого віку, враховуючи їхні інтереси та потреби.

Завдяки лекціям, виставкам, екскурсіям та іншим заходам, установи культури допомагають мешканцям регіону краще розуміти культурні процеси та орієнтуватися в сучасному світі [23].

Установи культури, зокрема музеї, театри, галереї, є важливими чинниками розвитку туризму в регіоні. Туристи, які приїжджають до регіону,

зацікавлені в ознайомленні з місцевими культурними пам'ятками, традиціями, мистецькими досягненнями.

Організація фестивалів, виставок, концертів та інших культурних заходів приваблює туристів з інших регіонів та країн, що сприяє економічному розвитку.

Місцеві музеї та історико-культурні заповідники можуть стати важливими туристичними об'єктами, сприяючи розвитку інфраструктури та збільшенню надходжень до бюджету.

Установи культури є важливими осередками для розвитку креативних індустрій – секторів економіки, пов'язаних із виробництвом і поширенням культурних продуктів (музика, кіно, дизайн, реклама тощо). Цей сектор має значний потенціал для створення нових робочих місць та стимулювання економічного зростання.

Установи культури надають простір для роботи та розвитку місцевих художників, музикантів, дизайнерів, що сприяє розвитку креативної економіки.

Культурні установи, що підтримують нові форми мистецтва та експериментальні проекти, сприяють розвитку інновацій у культурній сфері, що також може вплинути на інші сектори економіки.

Установи культури є ключовими учасниками соціокультурного розвитку регіону. Їхня діяльність сприяє збереженню культурної спадщини, соціальній згуртованості, розвитку освітніх ініціатив та творчих здібностей населення. Крім того, культура відіграє важливу роль у стимулюванні економічного розвитку, зокрема через розвиток туризму та креативних індустрій. Установи культури не лише виконують функцію збереження історичної та культурної пам'яті, але й активно впливають на сучасне суспільство, формуючи нові культурні практики та соціальні зв'язки [24].

Діяльність установ культури є важливим чинником соціокультурного розвитку регіонів, оскільки вони виконують багатофункціональну роль у суспільстві. Установи культури не лише зберігають і поширюють культурну спадщину, але й активно сприяють соціальній інтеграції, розвитку творчого потенціалу населення та стимулюванню економічного зростання.

Основні висновки щодо впливу установ культури на соціокультурний розвиток регіону можна сформулювати наступним чином:

1. Збереження культурної спадщини. Музеї, архіви, бібліотеки та інші культурні установи відіграють ключову роль у збереженні матеріальних і нематеріальних цінностей регіону. Вони забезпечують зв'язок між поколіннями, підтримуючи історичну пам'ять і національну ідентичність.

2. Формування соціальної згуртованості. Театри, будинки культури та інші культурні центри сприяють взаємодії різних соціальних груп, залучаючи їх до спільних культурних заходів. Це зміцнює соціальні зв'язки, популяризує ідеї толерантності та взаємоповаги, а також сприяє інтеграції національних меншин.

3. Розвиток творчого потенціалу. Дитячі школи мистецтв, музичні та художні студії допомагають розвивати креативні здібності молоді та дітей. Це не лише сприяє підготовці нових поколінь митців, але й формуванню загальної естетичної культури населення.

4. Освітня функція. Установи культури відіграють важливу роль у поширенні знань та освіти в галузі історії, мистецтва та літератури. Вони допомагають підвищувати культурний рівень населення за допомогою лекцій, виставок, майстер-класів та інших освітніх програм.

5. Стимулювання економічного розвитку. Культура має вагомий вплив на економіку регіону, зокрема через розвиток туризму та підтримку креативних індустрій. Культурні установи можуть стати важливими туристичними об'єктами, а також сприяти створенню робочих місць у сфері креативної економіки.

Отже, установи культури відіграють стратегічно важливу роль у соціокультурному та економічному житті регіонів. Їхній вплив не обмежується лише культурною сферою, а простягається на соціальні, економічні та освітні процеси, сприяючи комплексному розвитку суспільства.

Список використаних джерел :

1. Астаф'єва О. В. Трансформація культурно-освітніх практик у Дніпропетровську у 1991–2020 рр. *Історія України. Маловідомі імена, події, факти*. 2021. Вип. 55. С. 162–170.

2. Вергун О. М. Соціокультурний розвиток Дніпропетровщини у другій половині ХХ – початку ХХІ ст.: історико-соціологічний аналіз: автореф. дис. ... канд. соціол. наук : 09.00.11. Дніпропетровськ, 2015. 20 с.

Костогриз Ілона

*здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка
(науковий керівник – В. Дмитренко)
(м. Полтава)*

ПОНЯТТЯ ТА РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Термін «цифрова культурна спадщина» набув популярності наприкінці ХХ століття на тлі стрімкого розвитку інформаційних технологій та масової цифровізації культурних ресурсів. За визначенням ЮНЕСКО, цифрова культурна спадщина охоплює інформаційні ресурси всіх видів, створені цифровими технологіями або переведені в цифровий формат. Це можуть бути електронні документи, аудіовізуальні матеріали, веб-сторінки, віртуальні музеї та інші цифрові артефакти, які мають культурну цінність.